

Byhistorien

I forbindelse med folkevandring bosat slaver sig i Ostholsten i den 7. århundrede. Vestslaviske Obodritter befolker området, som påviser fiskerige farvand og frugtbare jorde. „Eutin“ er slavisk og betyder „Utas eller Utos sted“.

12. århundrede: Heinrich der Löwe giver den nuværende Ostholsten som forlening til Grev Adolf II. fra Schauenburg, som bliver befolket ved hollandske slaver. 1149 bliver Vicelin Biskop fra Oldenburg, efter ham får Gerold fast ejendom fra landsherren for forsyning af kirken, så Eutin bliver midtpunktet for det gejstlige herskab. 1156/57 omdannelsen som et markedsted med en lille kapel.

1257 vinder Biskop Johann fra Driest den hele souverenitet for Eutin og tildeler stedet den lübske byret. Landsherrens betingelse: Ingen bygning af bymure – den gode beliggenhed gør det udnødvendigt.

Omkring 1260 går den lübske biskop efter et skænderi med den lübske amt til eksil i Uten. Her bliver en kollegiatstift stiftet, lignende den lübske domkirkekapitel.

1535 Indledning af reformationen, Forfatning af den biskoppske højstift består fortsat, bynavnet er nu Eutin, dårlig krigshjemsøgelse og pest den 16. og 17. århundrede. 1586 Domkirkekapitlen vælger Hertog Johann Adolf fra Holsten-Gottorf til Fyrstebiskop, dermed bliver den yngre gottorfske linje stiftet. 1689 By- og slotsbrænd, slotsgenopbygning, Eutins udbygning som residensby, blomstringstid af den hoffmæssige kultur ved Friedrich August (1750-1785).

Efter 1770 begynder Eutins høje tid, talrigt berømte personligheder besøger byen, fyrstebispedømmet Lübeck bliver, sammen med Grevskab Oldenburg og Delmenhorst, forenet til et hertugdømme og senere til et storhertugdømme. Klassicistiske indflydelser i Eutin. Forvandling fra den barokke slotspark til en engelsk landskabspark, 1786 Carl Maria von Weber blev født.

Efter 1800 bliver Eutin sommerresidens for det hertugelige hof, efter talrige krigeriske sammenstød tager først i biedermeiertid ro ind i byen.

1866 / 1873 Forbindelse med jernbanenettet, begyndelsen af turisme, økonomisk blomstring i byen til 1914.

Efter 1918 forbliver Eutin regeringssæde; landsdelen Lübeck bliver først del af den preussisk amt Eutin i 1937.

Efter 1945 befolknings fordobling på grund af flygtninge, ingen bygningsmæssig krigsskade.

1970 Eutin bliver amtsby for den nye amt Ostholsten, gammelbykarakter bliver forandret, siden 1980 varsom bysanering.

Vigtige Åbningstider

Tourist-Information, Markt 19, tlf. 0049 45 21 70 97-0
15.5. – 14.9.: man-fre 9-18 h, lør+søn 10-14 h
15.9. – 14.5.: man-fre 10-13 + 14-18 h, lør 10-13 h

Ostholstein-Museum, Schlossplatz 1, tlf. 0049 45 21 788 520, 01.04.-30.09. tirs - fre 10-17 h,
lør + søn 10-17:30 h
(under lavsæson andre åbningstider/om februar lukket)

Eutin Slot, tlf. 0049 45 21 70 95 0
guidende ture med audioguides 17.4. – 6.6. & 16.9. – 2.11. tirs - søn 11-15 h, 7.6. – 14.9. tirs - søn 11-17 h
Der kan være indskrænkede åbningstider på grund af arrangementer.

Rundvisninger (15.5.-14.9. eller som forespørgsel)

„Auf den Spuren der Nachtwächter“ (På nattevægters spor) - Rundgang af en gammel erhvervsmandag 19 h
fredag (juli+august) 21 h

„Ein einzigartiges Gartendenkmal“ (En enestående havekunstværk) – Slotsparkens botanik og historie
onsdag 14:30 h

„Von Slawenfürsten und Großherzögen“ (Om slaverfyrste og storhertuge) – Rundvisning gennem den historiske Eutin-
søndag 11:30 h

„Kleine Stadt - große Köpfe“ (Lille by – store hoveder) - Historier fortæller historier-
lørdag (juli+august) 14:30 h

„Eutin Slot“
ture til børn i sommerferie (juli+august) lørdag 10:30 h
Der kan være indskrænkede åbningstider på grund af arrangementer.

© Bürgergemeinschaft Eutin e.V., Text: Regine Jepp

Informationer & kortsalg

Tourist-Info & Ticket-Shop Eutin
Markt 19, 23701 Eutin
tlf. 0049 - 4521-70 97 0, fax -20
www.holsteinischeschweiz.de/eutin,
info@eutin-tourismus.de

Åbningstider:

15.5. – 14.9.: man-fre 9-18 h, lør-søn 10-14 h
15.9. – 14.5.: man-fre 10-13 & 14-18 h, lør 10-13 h

By-Rundvisning

1 Rådhus

1789-1791 bygget op ved hofbygmester Peter Richter, første bygning i Eutin med en pudset klassicistisk facade, blev forbilledet for mange bindingsværkshuse, hvis vejfront blev pudset i følgende tid.

2 Hertugeligt enkepalæ

1786 på Peter Friedrich Ludwigs (fyrstebiskop) vegne opbygget byslot i senere barokstil, oprindeligt for enken af fyrstebiskop Friedrich August, som døde før færdiggørelsen; nybygning erstattede to mindre bygninger, for eksempel boede Johann Heinrich Voß 1783/84 her; yngst saneret bygning regnes for at være et højdepunkt for senere barokkunst, over attikaen befinder sig det gottorfeutinske våbenskjold.

3 Første eutinske hofapotek fra 1635

Ens af de ældste bevarede bygninger i Eutin; 1700 flytning af den privilegerede hofapotek i huset kongegade 13.

4 Kongegade

En af de fire ældste gader i byen, tidligere navn "Achter den Torne" (bag kirketårnet), den tidligere hyggelige provinnsbykarakter er lidt til at mærke.

5 Hofapotek

Bygget op i 1700, privateje, blev restaureret for nylig

6 „Am Rosengarten“ (ved rosenhaven)

Tidligere "Sackstraße" (sækgade), fører til Voß-pladsen.

7 Voß-Hus (ødelagt pga. en brand den 30.1.2006)

Først boede Grev Friedrich Leopold Stolberg her, senere beboelseshus af J. H. Voß, som skrev oversættelser for Homers "Ilias" og "Odyssee", siden 1885 hotel og restaurant.

8 tilbage til „Rosengarten“

1928 anlagt rosenbevokset adgang til søen (ved hjælp af den berømte havenarkitekt Harry Maasz fra Lübeck), ved indgang minder en bronzefigur om eventyrfortælleren Wilhelm Wisser.

9 Den Store Eutinske Sø

En af de to søer, som omgiver Eutin; her flyder underjordisk bygrøftet, dels kunstig, dels naturligt, som adskiller byområdet fra det sumpet opland, for at Eutin aldrig nogensinde havde brug for en mur eller vold for at beskytte sig mod ubuden gæster.

10 Wasserstraße (Vandgade)

Tidligere den eneste offentlige adgang til søen; her blev kvæg af byens agerborger drivet til vandingssteden, derfor tidligere meget forurenat.

11 Wasserstraße 1

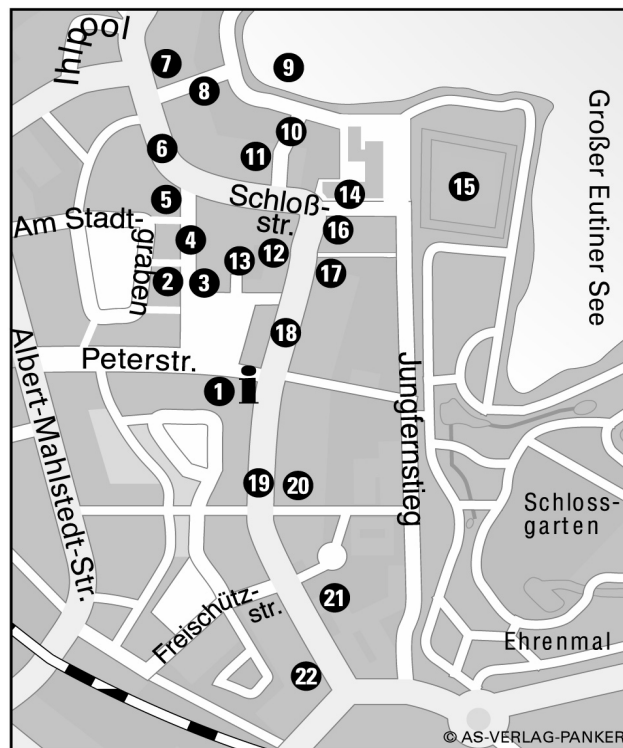
I husets forgængerbygning boede J. H. Voß 1782/83; de hygiejniske omstændigheder foran huset var så dårlige at han truede at han ville flytte fra Eutin hvis han ikke få en bedre lejlighed.

12 Kirkepladsen

Til 1787 byens kirkegård, på grundlag af hygiejne og byudvikling blev flyttet til byens porte (anbefaling af Peter Friedrich Ludwig); i nabolag boede kirkens lønmodtagere med deres familier, f. eks. prædikanter, organister, hjælpepræster og kunstner.

13 St.-Michaelis-Kirke

I 1200 opbygget, treskibelig basilika, ved nordsiden udefra en rombe- og buefrise, som lader formode et tæt slægtskab med arbejdsskuren i Lübeck; tårnets højde 67 m, 1309 fornyelse af kor og apsis i gotisk stil (anbefalinger af biskop Burkhard v. Serkem).

14 tidligere hertugelige marstall (hestestald) nu Ostholstein-Museum

Klassicistisk bygning; i museet befinder sig beviser fra Eutins blomstringstid i 1800 og en udstilling om den borgerlige boligkultur i den 18. og 19. århundrede.

15 Slot

Boligslot af hertugene fra Oldenburg, efter en mangeårig renovering siden 1997 igen et museum, man kan inspicere, slotshavnen er en af de bedst bevarede engelske landskabshavene i Slesvig-Holsten.

16 tidligere hertugelige kavalerhus nu landsbibliotek

Siden 1836/38 bolighuset for hofets gæster, i dag historisk landsbibliotek, hvis begyndelser fører tilbage den 16. århundrede.

17 tidligere hertugelige vognremise nu kommunebibliotek

De tidligere store træporte af vognskuren blev erstattede ved høje glasvinduer.

18 Stolberggade

Her boede repræsentanter af den lave og højere gejstlighed, i den 18. og 19. århundrede også betydelige personligheder og kunstner; dagens gadenavn minder siden 1889 om digteren og statsmanden Grev Stolberg; på gadens østside boede stiftelsesmænd og hofjenesmænd, på vestsiden kan man se typiske bolig- og håndværkshuse, ofte fra den 18. århundrede.

19 Lübeck Gade

Førte i middelalderen fra markedpladsen til syd (byportet, der ikke eksisterer mere i dag); på den anden side af bygrøftet ved huset nr. 19 lå den afgiftsfrie græsgang, "byens fryheit" kaldt. I den 17. århundrede begyndte der bebyggelsen ud af bygrænsen.

20 St.-Georgs-Hospital

1770 opbygget som karantænehus ved hofbygmester Georg Greggenhofer, siden 1786 fattighus, fattigskole; senere skolehus, militærmagasin, folkekøkken, museum; mellem 1900 og 1934 privat teknisk skole, hvor mange studenter blev uddannet som tekniske bygmester, i dag byens teknisk forvaltning.

21 tidligere landrådsstyrelse nu kommuneforvaltning

1911 som styrelsesbygning af regeringsformand fra den hertugelige-oldenborgiske landsdel Lübeck, Ostholstein tilhørte til 1937, opbygget.

22 Fødselssted af Carl-Maria von Weber

Bindingsværkshus med to etager fra den senere 18. århundrede, hvor Carl-Maria von Weber blev født 1786 som hofkapelmesters søn. Til ære for ham bliver siden 1951 hvert år arrangeret Eutiner Festsplie (Eutinske Festspl).

Herfra gennem Lübeck Gade tilbage til markedpladsen.